

Strategische investeringsplanning

1. Doel van het overzicht

Er zijn veel ontwikkelingen in Woerden rondom bijvoorbeeld woningbouw en bedrijventerreinen. Het grote tekort aan woningen vraagt om versnelde woningbouw en lokale bedrijven hebben ruimte nodig om te kunnen groeien. Om dat mogelijk te maken is het nodig om te investeren in verkeersinfrastructuur, want gemeente Woerden raakt steeds meer verstopt. We zullen daarom moeten investeren. Op dit moment al, om de huidige verkeersproblemen aan te pakken. En in de toekomst om de groei van Woerden verder mogelijk te kunnen maken. Dat kunnen we niet alleen, daarvoor hebben we andere overheden nodig én we zullen ontwikkelaars aan deze bovenwijkse voorzieningen laten bijdragen.

We hebben als college een inventarisatie gemaakt van alle zaken waarvan we voorzien dat ze kunnen gaan spelen, met een termijn van 2040 in ons achterhoofd. We hebben hierin overzicht gebracht, om te bezien waar we in moeten investeren en met welke agenda we de andere overheden moeten benaderen om mee te investeren. Voor onszelf is deze inventarisatie ook van belang om te kijken welke investeringen op termijn als bovenwijks zijn aan te merken. Voor dergelijke investeringen rekent de gemeente een bijdrage aan ontwikkelaars. Deze afwegingen worden meegenomen in omgevingsvisie en aangeboden ter besluitvorming medio 2021.

2. Eerste versie, groeimodel

Er is tot 2040 behoefte aan grote investeringen in onze gemeente. Die investeringen belopen tientallen miljoenen. Welke dat zijn, leest u in het totaaloverzicht.

De toekomst, zeker tot 2040, laat zich niet geheel voorspellen. Denk aan ontwikkelingen als deelautogebruik, toename van fietsverkeer, vragen rond duurzaamheid en bijvoorbeeld de behoefte aan kantoorruimte die zich nog heel verschillend kunnen ontwikkelen. Zo kunnen de ontwikkelingen rond thuiswerken (mede als gevolg van de coronacrisis) een grote verandering betekenen.

Deze investeringsplanning is daarom in ontwikkeling. Deze bevat plannen die al zeer uitgewerkt zijn én investeringsvragen die op langere termijn gaan spelen. Voor de laatste categorie laten de kosten zich vanzelfsprekend minder goed inschatten. Deze zijn opgenomen met een brede bandbreedte. Ons belangrijkste doel is om ze (ook voor uw raad) zichtbaar te maken.

Het is onze bedoeling om dit overzicht jaarlijks door uw raad te laten vaststellen bij de voorjaarsnota, zodat het als algemeen kader kan dienen voor de investeringsbeslissingen op langere termijn. Bij de begroting stellen we dan elk jaar een integraal Investeringsplan vast, waarin alle vervangingsinvesteringen en nieuwe investeringen zijn opgenomen. Vanzelfsprekend moet dit investeringsplan in samenhang worden gezien met de grondexploitaties. Die samenhang met het Meerjarenperspectief Grondexploitaties zal zichtbaar worden gemaakt.

3. Prioriteiten voor de periode tot 2030

We gebruiken deze planning ook om te prioriteren. De middelen zijn beperkt. Met de strategische heroriëntatie is het gelukt om voor de periode tot 2030 een bedrag voor nieuwe investeringen vrij te maken van € 15 miljoen. Dat is ook hard nodig om de uitdagingen waar Woerden nu voor staat te kunnen accommoderen. En het is niet genoeg. Voor veel investeringen constateren we dat er op dit moment geen middelen beschikbaar zijn. Een groot deel daarvan schuift op naar de periode na 2025.

De noodzakelijke investeringen vallen op het gebied van infrastructuur. De Brug Woerden West, de knelpunten Oost en West en de fietsinfrastructuur (de brug Harmelerwaard is reeds opgenomen in de begroting, dus komt niet in dit overzicht voor). Dit zijn noodzakelijke investeringen om ervoor te zorgen dat woningbouw en groei van het bedrijfsleven in de toekomst nog mogelijk zijn in onze gemeente. Woningbouw levert immers extra verkeersstromen op en zonder deze investeringen loopt Woerden risico op een verkeersinfarct. Gegeven de zeer moeizame situatie op de huizenmarkt en de achterblijvende woningbouw, is het onverantwoord om Woerden niet verder te ontwikkelen. Voor de discussie rond de schuifruimte van bedrijventerreinen geldt natuurlijk hetzelfde. Daarom zijn deze investeringen noodzakelijk.

3.1 veel maatregelen al voorzien en gedekt

Dit overzicht gaat over nieuwe investeringen die nog tot uitvoering moeten komen. Het gaat niet over reguliere (vervangings)investeringen die al eerder voorzien zijn en ook al in de begroting zijn opgenomen. Daarvan wordt, bijvoorbeeld bij IBOR, op een latere moment bepaald wat er met het beschikbare budget mogelijk is. Voor onderwijshuisvesting volgt later nog een uitwerking van de taskforce. De reguliere investeringen in het kader van de bedrijfsvoering van de gemeente (zoals bijvoorbeeld ICT, wagenpark et cetera) blijven daarom in dit overzicht ook buiten beschouwing. Het geheel aan investeringen komt terug bij het investeringsplan dat bij de begroting zal worden vastgesteld.

Van deze nieuwe investeringen is een groot gedeelte al voorzien en in de begroting opgenomen. Het gaat hierbij over de plannen voor woningbouw en bedrijventerreinen (grotendeels kostenverhaal), noodzakelijke investeringen (voor bijvoorbeeld fietsinfrastructuur en de brug Woerden West en de brug Harmelerwaard). Verder behoort een aantal van de nieuwe ontwikkelingen gedekt te worden uit lopende of nieuw op te starten grondexploitaties.

3.2 Gecreëerde ruimte gebruiken voor noodzakelijke investeringen:

We zetten als college in op infrastructuur. Met de Brug Woerden West wordt een belangrijke impuls gegeven aan de bereikbaarheid van Woerden West. Het college wil echter ook werk maken van Woerden Oost.

Extra investering	Planning	Investering gemeente	Bijdragen derden	Kapitaal-lasten
Brug Woerden West				
Extra investering t.b.v. voorkeursvariant	t/m 2029	8,865 mln	3,6 mln	447.693
Meerjarenverkeersplan: randwegen				
Oostelijke randweg: voorbereiding / lobby	2021-2022	1 mln		45.000
Fietsinfrastructuur				
Uitvoering snelfietsroute	2022-2023	1,398 mln	1 – 2,5 mln	83.922
Snelfietspad Cattenbr.tunnel - Veldwijk	2023	0,335 mln	0,623 mln	18.447
Snelfietspad buiten Snel en Polanen	2020-2021	2 mln	1 – 2,5 mln	106.666
Vorbereiding Snellerbrugcircuit	2021-2022	0,5 mln	0,25 – 1 mln	35.000
Totaal		14,099 mln		736.758
Rendabele maatschappelijke investeringen				
Politiebureau naast gemeentehuis		7,8 mln		0

De verkeerscongestie rond het centrum en de oostelijke wegen laten de noodzaak van dit (regionale) probleem zien. We willen onderbouwd andere overheden wijzen op de gedeelde verantwoordelijkheid om onze stad bereikbaar te houden. Lobby op regionale, provinciale en landelijke tafels is van belang om de benodigde financiële middelen naar Woerden te halen voor de aanleg van een Oostelijke randwegenstructuur. In combinatie met een snelfietsroute naar Utrecht gelooft het college met deze investeringen Woerden in de toekomst bereikbaar te houden.

3.3 Voor overige prioriteiten: lobby

De door het college gekozen investeringen zijn nodig in relatie tot de groei van Woerden. Maar het investeringsoverzicht maakt ook duidelijk dat lang niet alle noodzakelijke investeringen ook binnen de gecreëerde ruimte kunnen worden gerealiseerd. Daarvoor ontbreekt het ons aan de financiële ruimte. Als we dus meewerken aan regionale opgaves zullen andere overheden moeten helpen met investeren, anders kunnen we ze niet realiseren en daarmee de opgave voor woningbouw en bedrijventerreinen niet op gang houden.

We trekken wel geld uit om ervoor te zorgen dat we het gesprek daarover goed onderbouwd kunnen voeren. Daarom ook geld uittrekken om de oostelijke ontsluiting van Woerden voor te bereiden. Voor financiering door derden moeten we het nut en de noodzaak aantonen en daarvoor moeten we concrete plannen beschikbaar hebben. Datzelfde geldt bijvoorbeeld voor het stationsgebied en Nieuw-Middelland.

4. Pijnlijke keuzes: sommige investeringen kunnen we niet doen, tenzij er ruimte ontstaat

Het overzicht laat zien dat veel noodzakelijke investeringen nu niet kunnen worden uitgevoerd. Zo wordt er nu niet extra geïnvesteerd in de binnenstad van Woerden of het cultuurhistorische erfgoed van de gemeente. Ook worden toekomstige gebiedsontwikkelingen afhankelijk van bijdragen van derden overheden. Woerden kan dit niet alleen. Naast de keuze van het college om in te zetten op bereikbaarheid laat het overzicht nog meer investeringen zien op het gebied van infrastructuur. Ook hier wordt de aansluiting met regionale of provinciale doelstellingen gezocht. De afwegingen rond de benodigde infrastructuur in relatie met andere ruimtelijke functies zal worden meegewogen bij het maken van omgevingsvisie in 2021.

5. Rendabele maatschappelijke investeringen

Het college doet ook een voorstel om ruimte te maken voor investeringen die voor de gemeente kostenneutraal zijn of rendement opleveren en die maatschappelijk toegevoegde waarde hebben. Deze investeringen drukken weliswaar op de schuldquote, maar omdat deze rendement opleveren, maken we deze in een afzonderlijke rubriek in de schuldquote zichtbaar. Concreet gaat het nu om het voorstel om een politiebureau te realiseren naast het gemeentehuis.

6. Tot slot

Investeringen, zoals we hier hebben omschreven, hebben betrekking op uitgaven die we op de balans activeren en die we gedurende een aantal jaren afschrijven.

In het dagelijks spraakgebruik gebruiken we het woord 'investeren' ook om aan te geven dat de kost soms voor de baat uitgaat. Dat gaat bijvoorbeeld over de inzet die we plegen op het sociaal domein en in onze eigen organisatie. We hebben de bestuursopdracht uitgezet, waarbij we de organisatie de mogelijkheid geven om met de inzet van middelen in de eerste jaren een besparing te realiseren op een iets langere termijn. Dit type investeringen laten we in dit overzicht buiten beschouwing. Maar ze worden wel degelijk gedaan.